

Hodnocení nabídek

Obsah

- Právní předpisy a zdroje informací
- Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E
- Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost
- Objektivní vs. subjektivní hodnotící kritéria
- Náklady životního cyklu
- Ekologické a sociální aspekty zadávání VZ
- Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

Právní předpisy a zdroje informací

- Směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a zrušení směrnice 2004/18/ES („Směrnice o ZVZ“)
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách („ZVZ“)
- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek („ZZVZ“)
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole („ZFK“)
- Důvodová zpráva k ZZVZ
- Výroční zpráva o stavu VZ v ČR za rok 2015: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocní-zpravy-a-souhrnné-udaje-o-verejnych-zakazk/Vyrocní-zpravy-o-stavu-verejnych-zakazek>
- Odpovědné VZ. Manuál pro chytré a výhodné nakupování: <http://sovz.cz/zdroje/>

Právní předpisy a zdroje informací

- Portál o veřejných zakázkách a koncesích: <http://www.portal-vz.cz/cs/Uvodni-strana>
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky.html>
- Sociálně odpovědné veřejné zadávání: <http://sovz.cz/>
- Veřejné zakázky Masarykovy univerzity – elektronický nástroj: <https://zakazky.muni.cz/>

Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E

- Hodnotící kritéria je vždy nutno volit s ohledem na cíle a předmět zadávané VZ
- Stanovení vhodných hodnotících kritérií je stěžejní pro dosažení co nejlepší hodnoty za peníze (value for money)
- Principy 3E – (Economy, Effectiveness, Efficiency)
- ZZVZ principy 3E výslovně nezmiňuje
- ZZVZ upravuje procesní stránku vynakládání veřejných prostředků
- Principy 3E definuje ZOFK

Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E

- **Principy 3E - § 2 ZFK**
- **Hospodárností** se rozumí takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů
- **Efektivností** se rozumí takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění
- **Účelností** se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů
- Uvedené principy musí respektovat všechny subjekty hospodařící s veřejnými prostředky

Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E

- **Důvodová zpráva k ZZVZ:**
- Správné nastavení hodnotících kritérií v praxi způsobuje nemalé problémy i zkušeným zadavatelům
- Ve velkém rozsahu se používá hodnocení podle kritéria nejnižší ceny, přestože současné znění zákona tuto možnost (oproti hodnocení ekonomické výhodnosti nabídek) nijak nepreferuje
- Hodnocení pouze na základě nejnižší ceny s sebou nese negativní důsledky tam, kde je namísto kvality preferována cena, avšak nejedná se o plně zaměnitelné plnění (problematické je to zejména u intelektuálních služeb)
- Nekvalitní plnění ve svém důsledku vede k nevhodnému vynakládání veřejných prostředků
- Cílem musí být nejen cenově nejvýhodnější, ale především i kvalitativně odpovídající plnění veřejné zakázky. Zadavatel by měl získat odpovídající hodnotu za peníze

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Výroční zpráva o stavu VZ v ČR za rok 2015:**
  - V roce 2015 se zastavil nárůst podílu VZ zadáných na základě hodnotícího kritéria nejnižší nabídková cena, a to mírně nad 80 %; z hlediska objemu však rostoucí trend pokračoval a podíl překročil 81 %
  - Tuto hodnotu lze jednoznačně považovat za příliš vysokou. **K nadměrnému hodnocení dle nejnižší nabídkové ceny dochází zejména v důsledku obav zadavatelů, že nebudou schopni nastavit parametry hodnotícího kritéria ekonomická výhodnost nabídky** (zejména dílčí kritéria, která nelze vyjádřit číselně) dostatečně objektivně a transparentně, aby bylo možné legálnost celého postupu hodnocení prokázat i v případě řízení u ÚOHS, kontroly či auditu (zejména u VZ spolufinancovaných ze zdrojů EU)
  - V budoucnu lze očekávat změnu trendu a nárůst počtu VZ hodnocených na základě vícekritériálního hodnotícího kritéria

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Hodnotící kritéria dle ZVZ - § 78 a násl.:**
  - ekonomická výhodnost nabídky, nebo
  - nejnižší nabídková cena
- Zadavatel zvolí základní hodnotící kritérium dle druhu a složitosti VZ
- Nejnižší nabídková cena nesmí být použita v soutěžním dialogu
- Ekonomická výhodnost - dílčí hodnotící kritéria musí vyjadřovat vztah užitné hodnoty a ceny
- Dílčí hodnotící kritéria se musí vztahovat k plnění VZ

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Ekonomická výhodnost nabídek dle ZZVZ - § 114 a násl.**
- Zadavatel v zadávací dokumentaci stanoví, že nabídky budou hodnoceny podle jejich ekonomické výhodnosti
- Ekonomickou výhodnost lze hodnotit dle:
  - nejvýhodnějšího poměru ceny a kvality,
  - nejvýhodnějšího poměru nákladů životního cyklu a kvality,
  - nejnižší nabídkové ceny, nebo
  - nejnižších nákladů životního cyklu
- Nejnižší nabídková cena se nesmí hodnotit:
  - v řízení se soutěžním dialogem nebo v řízení o inovačním partnerství,
  - vymezené VZ na služby (intelektuální, zdravotní, sociální)
- Zásadní, nebo pouze formulační změna oproti ZVZ?

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Pravidla pro hodnocení nabídek - § 115 ZZVZ**
- Musí být stanovena v zadávací dokumentaci a musí zahrnovat:
  - kritéria hodnocení,
  - metodu vyhodnocení jednotlivých kritérií, a
  - váhu kritérií nebo jiný matematický vztah mezi nimi
- Kritéria lze výjimečně uvést v sestupném pořadí dle jejich významu – pokud zadavatel není objektivně schopen stanovit jejich váhu či matematický vztah
- Promítnutí základních zásad

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Ekonomická výhodnost dle kvality - § 116 ZZVZ**
- Kritéria musí vyjadřovat:
  - kvalitativní,
  - environmentální, nebo
  - sociální hlediska spojená s předmětem VZ
- Kritéria musí umožňovat porovnatelnost nabídek a musí být ověřitelná
- Volba hodnotících kritérií ve fázi přípravy zadávacího řízení zásadně ovlivňuje jeho výsledek
- Nesprávná kritéria mohou vést k nevhodným veřejným výdajům

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Demonstrativní výčet kritérií kvality - § 116 ZZVZ**
- Technická úroveň
- Estetické nebo funkční vlastnosti
- Uživatelská přístupnost
- Sociální, environmentální nebo inovační aspekty
- Organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění VZ, pokud má kvalita těchto osob významný dopad na úroveň plnění
- Úroveň servisních služeb včetně technické pomoci
- Podmínky a lhůta dodání či dokončení plnění

Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Zakázaná kritéria - § 116 ZZVZ:**
  - smluvní podmínky, jejichž účelem je utvrzení povinností dodavatele (výše smluvních pokut, bankovní záruky apod.),
  - platební podmínky (délka splatnosti faktur apod.)
- Byla dříve poměrně často používána, nemají vztah k předmětu plnění VZ
- Lze stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu (použitelné zřejmě zejména u služeb)

Objektivní vs. subjektivní kritéria

- ZZVZ výslovně nezmiňuje preferenci objektivních kritérií
- Směrnice o ZVZ – Preambule:
  - (90) Veřejné zakázky by měly být zadávány na základě objektivních kritérií, která zajistí dodržení zásad transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení, a to s ohledem na zajištění objektivního srovnání relativní hodnoty nabídek s cílem určit v podmínkách skutečné hospodářské soutěže, která nabídka je ekonomicky nejvýhodnější.
  - (92) Volbou kritérií pro zadání veřejné zakázky by zadavatel neměl získat neomezenou volnost a tato kritéria by měla zajišťovat možnost účinné a spravedlivé hospodářské soutěže a být doprovázena podmínkami, jež umožňují účinně ověřit informace, které uchazeči předložili.
- Subjektivní kritéria nejsou zakázána
- Subjektivní kritéria mohou být vhodná zejména při hodnocení služeb (marketingové služby, architektonické služby apod.)

Objektivní vs. subjektivní kritéria

- **Rozhodnutí ÚOHS S0336/2016 ze dne 11.7. 2016**
- Informační kampaň na podporu regionálních potravin (reklamní a marketingové služby)
- Úřad v obecné rovině nejprve konstatuje, že klíčovou fází pro přidělení konkrétní VZ představuje hodnocení nabídek. Zákon zadavateli umožňuje volbu mezi dvěma základními hodnotícími kritérii, a to buď nejnižší nabídkovou cenou, nebo ekonomickou výhodností nabídky
- Lze konstatovat, že základní hodnotící kritérium v podobě nejnižší nabídkové ceny znamená pro zadavatele znatelně jednodušší způsob pro přidělení VZ
- Jestliže se zadavatel rozhodne použít kritérium v podobě ekonomické výhodnosti nabídky, vystavuje se nutně zvýšenému riziku možného porušení zákona
- Dané riziko tkví v tom, že oproti kritériu nejnižší nabídkové ceny, musí zadavatel u kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, v souladu s ustanovením § 78 odst. 4 zákona, naformulovat určitá dílčí kritéria, jež se budou vztahovat k poptávanému předmětu plnění VZ

Objektivní vs. subjektivní kritéria

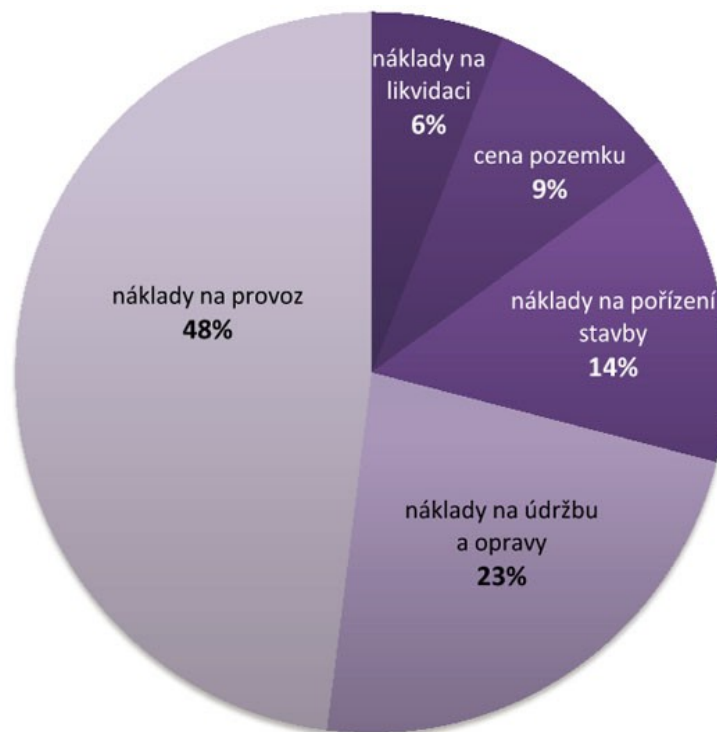
- **Rozhodnutí ÚOHS S0336/2016 ze dne 11.7. 2016**
- I když je z hlediska dodržení základních zásad preferováno hodnocení na základě objektivních kritérií, zákon umožňuje stanovit i dílčí kritéria, která nelze vyjádřit číselnou hodnotou, tedy **tzv. subjektivní hodnotící kritéria**, jako jsou např. funkční vlastnosti, minimalizace vlivu plnění na životní prostředí, zajištění technického řešení apod. (k subjektivním kritériím viz např. rozsudek KS č. j. 62 Ca 77/2008-45 ze dne 4.11.2010 a rozsudek NSS č. j. 1 Afs 8/2011-112 ze dne 30.3.2011)
- V případě použití subjektivních kritérií jsou na zadavatele kladeny vyšší nároky na specifikaci takových kritérií v zadávací dokumentaci, tj. zadavatel musí v ZD blíže vymežit, co bude hodnoceno v rámci těchto dílčích kritérií, a to tak, aby každý uchazeč věděl, jaké údaje má ve své nabídce uvádět a v jakém případě bude jeho nabídka hodnocena lépe než ostatní nabídky
- Aby mohl být navazující proces hodnocení nabídek považován za transparentní, musí hodnocení podle dílčích kritérií reflektovat předem stanovené vymezení těchto kritérií. Hodnocení číselně nevyjádřených kritérií musí být dostatečně podrobně zdůvodněno a musí obsahovat údaje, proč je určitá nabídka hodnocena lépe než ostatní a na zadavatele jsou tudíž kladeny vyšší nároky při odůvodnění hodnocení. Hodnocení nabídek je klíčovým prvkem v procesu výběru nejvhodnější nabídky

Náklady životního cyklu

- **Směrnice o ZVZ - Preambule:**
- Pojem nákladů životního cyklu zahrnuje všechny náklady během životního cyklu stavebních prací, dodávek či služeb
- To znamená interní náklady, jako například náklady na výzkum, jenž má být proveden, na vývoj, výrobu, přepravu, použití, údržbu a likvidaci na konci doby životnosti, ale může to zahrnovat i náklady plynoucí z environmentálních externalit, jako je znečištění způsobené těžbou surovin použitých v daném výrobku nebo výrobkem samotným nebo jeho výrobou, mohou-li být vyjádřeny v penězích a monitorovány
- Metody využívané zadavateli pro posouzení nákladů plynoucích z environmentálních externalit by měly být předem stanoveny objektivním a nediskriminačním způsobem a být přístupné všem zúčastněným stranám

Náklady životního cyklu stavby

<http://www.tzbportal.sk/stavebnictvo/naklady-zivotniho-cyklu-betonovych-staveb.html>

Náklady životního cyklu

- **Náklady životního cyklu - § 117 ZZVZ**
- Musí zahrnovat nabídkovou cenu
- Mohou zahrnovat:
  - ostatní pořizovací náklady,
  - náklady související s užíváním předmětu VZ,
  - náklady na údržbu,
  - náklady spojené s koncem životnosti, nebo
  - náklady způsobené dopady na životní prostředí (externality) jako emise znečišťujících látek, apod.

Náklady životního cyklu

- Zadavatel musí uvést jaké údaje bude hodnotit a jakou metodu použije
- Metoda musí být objektivně ověřitelná, nediskriminační, přístupná všem dodavatelům a poskytování údajů dle této metody nesmí dodavatele nepřiměřeně zatěžovat
- Metody stanovení nákladů životního cyklu může stanovit vláda nařízením – pak je taková metoda povinná
- Příklad - nařízení vlády č. 173/2016 Sb., o stanovení závazných zadávacích podmínek pro veřejné zakázky na pořízení silničních vozidel

Ekologické a sociální aspekty zadávání VZ

- **Témata odpovědného veřejného zadávání**
- Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- Podpora důstojných pracovních podmínek
- Podpora účasti malých a středních podniků v zadávacích řízeních
- Ekologicky šetrná řešení
- Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikace
- Etické nakupování

Ekologické a sociální aspekty zadávání VZ

- Odpovědné veřejné zadávání – definice dle MPSV:
- Proces, při kterém organizace nakupuje produkty a služby způsobem, kdy získává maximální hodnotu za peníze z hlediska vytváření prospěchu pro společnost a ekonomiku a při minimálních škodách na životním prostředí.
- Lze zohlednit v zadávacích podmínkách dle ZZVZ:
  - Technické podmínky - § 89 a násl. ZZVZ, § 94 ZZVZ
  - Zvláštní podmínky plnění - § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ
  - Vyhrazené VZ - § 38 ZZVZ
  - Kvalifikace - § 79 odst. 2 písm. e) a h) ZZVZ
  - Hodnocení - § 116, 117 ZZVZ

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Výběr generálního projektanta stavby pro MU
- Podané nabídky budou hodnoceny podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky:

Dílčí hodnotící kritérium	Váha kritéria
■ Nabídková cena	70 %
■ Zkušenosti osob zapojených do realizace VZ	30 %
- Způsob hodnocení nabídek obecně
  - Pro hodnocení nabídek použije komise bodovací stupnici od 0 do 100 bodů.
  - Nejvýhodnější nabídkou je ta, která získá nejvyšší celkový počet bodů, tj. součet bodových ohodnocení získaných v dílčích hodnotících kritériích vynásobených vahou příslušného dílčího hodnotícího kritéria

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Způsob hodnocení nabídek dle kritéria **Nabídková cena**
- Bude hodnocena nabídková cena: Počet bodů = (nabídka s nejnižší cenou / hodnocená nabídka) x 100
- Způsob hodnocení nabídek dle kritéria **Zkušenosti osob zapojených do realizace VZ**
- Zkušenosti hlavního projektanta
  - Komise přidělí uchazeči 12 bodů za druhou a každou další zkušenost člena jeho realizačního týmu označeného jako hlavní projektant s výkonem funkce hlavního projektanta, zástupce hlavního projektanta či jiné obsahově totožné funkce v posledních 10 letech při projektové činnosti ve vztahu ke stavbě, kde hodnota stavebních prací byla předpokládána ve výši alespoň 150.000.000,- Kč bez DPH
  - Uchazeč může dosáhnout max. 60 bodů (před vynásobením vahou dílčího hodnotícího kritéria)

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Zkušenosti zástupce hlavního projektanta
  - Komise přidělí uchazeči 8 bodů za druhou a každou další zkušenost člena jeho realizačního týmu označeného jako zástupce hlavního projektanta s výkonem funkce hlavního projektanta, zástupce hlavního projektanta či jiné obsahově totožné funkce v posledních 10 letech při projektové činnosti ve vztahu ke stavbě, kde hodnota stavebních prací byla předpokládána ve výši alespoň 150.000.000,- Kč bez DPH.
  - Uchazeč může dosáhnout max. 40 bodů (před vynásobením vahou dílčího hodnotícího kritéria).
- Požadavek zadavatele na prokázání zkušenosti příslušného člena realizačního týmu „v posledních 10 letech“ je splněn tehdy, pokud činnost člena realizačního týmu zakládající příslušnou zkušenost byla ukončena řádně a včas v předcházejících 10 letech počítaných ode dne konce lhůty pro podání nabídek.

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Podáno 11 nabídek
- Nejnižší cena 6,2 mil. Kč / nejvyšší 13,45 mil. Kč
- Plný počet hodnocených zkušeností v 7 nabídkách
- 7 nabídek vyřazeno pro neprokázání kvalifikace
- Hodnoceny 4 nabídky
- Nejnižší hodnocená cena 6,2 mil. / nejvyšší 8,75 mil. Kč
- Kritérium Zkušenosti „realizačního týmu“ mělo vliv na výsledné pořadí nabídek

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

Pořadové č. nabídky	Nabídková cena v Kč bez DPH	Přidělené body	Přidělené body po zvážení
3	8.474.886,-	73,16	51,21
8	7.460.000,-	83,11	58,18
9	8.745.000,-	70,90	49,63
11	6.200.000,-	100,00	70,00

Pořadové č. nabídky	Zkušenosti hlavního projektanta	Přidělené body	Zkušenosti zástupce hlavního projektanta	Přidělené body	Přidělené body celkem	Přidělené body po zvážení
3	5	60	1	8	68	20,4
8	5	60	5	40	100	30
9	5	60	5	40	100	30
11	5	60	5	40	100	30

Pořadí	Celkový počet přidělených bodů po zvážení	Pořadové č. nabídky
1.	100,00	11
2.	88,18	8
3.	79,63	9
4.	71,61	3

Děkuji za pozornost

Martin Hadaš

Email: hadas@rect.muni.cz

Mobil: 725 829 347